

25.

DISSERTATIO INAUGVRALIS MEDICO-ANATOMICA
DE
NECESSARIA
BREVI POST PARTVM
SECVNDINARVM EXTRACTIONE

QVAM
SVB AVSPICIIS SVMMI NVMINIS
ET
CONSENSV GRATIOSAE FACVLTATIS MEDICAE
PRAESIDE
VIRO ILLVSTRI, EXCELLENTISSIMO ET EXPERIENTISSIMO
D. ANDREA ELIA BÜCHNERO
SACRI ROMANI IMPERII NOBILI,
POTENTISSIMI PRVSSIAE REGIS A CONSILIIIS INTIMIS,
MEDICINAE ET PHILOSOPHIAE NATVRALIS PROFESS. PVBL. ORDINARIO,
IMPERIALIS ACADEMIAE NATVRAE CVRIOSOR. PRAESIDE
ET COMITE PALATINO CAESAREO,
FACVLTATIS MEDIC. H. T. DECANO SPECTATISSIMO,

PRO GRADV DOCTORIS
SVMMISQVE IN MEDICINA HONORIBVS AC PRIVILEGIIS
DOCTORALIBVS RITE CONSEQVENDIS
AD D. XXX. IVLII, A. S. R. c1o 1000 LVII.
IN ALMA REGIA FRIDERICIANA

PVBLICE DEFENDET
AVCTOR
FRIDERICVS GOTTHILFF ROTTH
HALENS. MAGDEBVRG.

LITTERIS HENDELIANIS.

52

DISSERTATIO IN ANATOMIA MEDICO-ANATOMICA
DE
NECESSARIA
BREVI POST PARTUM
SECUNDINARUM EXTRACTIONE

CONSENSU GRATIOSAE FACULTATIS MEDICAE
ET
P. R. A. S. I. D. E.
VIRO HONORATISSIMO ET REVERENDISSIMO
D. ANDREA ELIA BUCHNERO
SACRI ROMANI IMPERII NOBILIS
POTENTISSIMI PRÆSIDENTIS REGIS A CONSILIIS INTIMIS,
MEDICINAE ET PHILOSOPHIAE NATURALIS PROFESSORIS PUBLICI ORDINARIO,
IMPERIALIS ACADEMIAE NATURALIUM CURIOSORUM PRÆSIDENTIS
ET COMITIS BELGICI COUNCILORIS
FACULTATIS MEDICAE DECANO HONORATISSIMO

PRO GRADU DOCTORIS
SUMMO IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS
DOCTORALIBUS RITE CONSECUTUS
AD D. XXV. IULII A. 1784. C. 1300. CIVIT.
IN AUMA REGIA FRIDERICIANA

FRIDERICVS GOTTHILF ROTTH
AUCTOR

LEIPZIGIIS HENRICHIANIS

PERILLVSTRI
REVERENDISSIMO, GENEROSISSIMO
ATQVE EXCELLENTISSIMO
D O M I N O
DN. ADAMO OTTONI
A VIERECK

POTENTISS. BORVSSORVM REGIS ET ELECTORIS
BRANDENBVRGICI A CONSILII STATVS AC BELLI
SANCTIORIBVS ADMINISTRO,
SVPREMI RERVVM BELLICARVM ET DOMANIALIVM
TRACTANDARVM COLLEGII VICE-PRAESIDI
ET DIRECTORI AMPLISSIMO,
REGII PRVSSICI ORDINIS EQVESTRIS AB AQVILA NIGRA
DICTI MEMBRO,
ITEMQVE ORDINIS IOHANNITARVM SENIORI ET COM-
MENDATORI IN LAGOW,
PRAESIDI SVPREMI COLLEGII MEDICI BEROLINENSIS,
ECCLESIAE CATHEDRALIS HALBERSTADIENSIS CANONICO,
ET COLLEGIATAE ECCLESIAE B. M. V. IBIDEM PRAEPOSITO,
DYNASTAE ET HEREDITARIO IN WEITENDORFF,
BVCH, COSSAR, RELIQVA,

DOMINO SVO GRATIOSISSIMO;

ILLVSTRI
EXCELLENTISSIMO, ATQVE EXPERIENTISSIMO
DOMINO
IOANNI THEODORO
ELLERO,

POTENT. REGIS PRVSSIAE A CONSILII INTIMIS,
PERSONAE REGIAE VT ET EXERCITVVM
MEDICO PRIMARIO,
REGIAE ACADEMIAE SCIENTIARVM BEROLINENSIS,
ITEMQVE COLLEGII MEDICO - CHIRVRGICI DIRECTORI,
SVPREMI COLLEGII MEDICI DECANO,
COLLEGII SANITATIS ET ACADEMIAE CAESAREAE
NATVRAE CVRIOSORVM SODALI
CELEBERRIMO,

PATRONO SVO
SVMMOPERE DEVENERANDO,

VIRIS,
PARTIM
GENERIS ANTIQVITATE
MAIORVMQVE GLORIA,
PARTIM
IMMORTALIBVS
IN OMNEM REM LITTERARIAM,
PRAECIPVE VERO MEDICAM,
MERITIS,
PARTIM DENIQVE
ALIORVM EXIMIE FACTORVM
SPLENDORE ATQVE MEMORIA
CELEBRATISSIMIS
ET
IMMORTALITATI COMMENDATISSIMIS,

DEMISSISSIMAM
OBSEQVII, VENERATIONIS, PIETATISQVE
RELIGIONEM,
TANTIS NOMINIBVS
DEBITAM,
PVBLICO QVODAM MONIMENTO
TESTATVRVS,
ET
SE OMNESQVE RES SVAS
IN
VIRORVM
TANTA AVCTORITATE ILLVSTRIVM
CLIENTELAM ATQVE PATROCINIVM
DEVOTISSIME COMMENDATVRVS,
INAVGVRALES HAS QVALESCVNQVE PAGINAS

D. D. D.

FRIDERICVS GOTTHILFF ROTTH.

DISSERTATIO INAUGVRALIS MEDICO - ANATOMICA
DE
NECESSARIA
BREVI ANTE PARTVM
SECVNDINARVM EXTRACTIONE.

PROOEMIUM.

Cogitanti mihi tacite mecum,
quidnam potissimum, lauream
reportaturus doctoralem, con-
scribendum disputandumque
fufciperem, fatis omnino am-
plus in arte obftetricia patere
vifus eft campus, ex quo, fi qua eius in rei
in me effer facultas atque exercitatio, optime
quaedam exponenda expromere poffem.
Quandoquidem quocunq;ue confpicias, anti-
quiffima, quibus ars falutaris fuit, tempora
repetens, hanc ipfam artem maxime incul-
tam,

tam, immo ad multorum perniciem male accommodatam deprehendes. Vitae enim pariter, ac necis in illa, vel bene cognita scienterque adhibita, vel minus percepta & inconsulta, momentum aliquod grauius in quouis partus genere positum esse, quis est tandem Medicorum, qui negare conetur? Antiquissimorum quidem temporum memoriam recolens, artem illam quantulamcunque & angustiis limitibus video circumscriptam. Atqui ipso hoc nomine producere placet celeberrimum quendam recti iustique auctorem suaforemque, qui legibus quibusdam, artem quoque in obstetricibus esse debere, sanxit. Fuit ille magnus iustitiae praeceptor, VLPIANVS, qui initio Libri primi Pandectarum voluit, *vt obstetrices essent probatissimae & artis & fidei.* Adfuit etiam tunc temporis artis illius quaedam species, quae, si spatii ratio permetteret, exemplis in aprico poni posset. Verum enim vero recentiori tempestate claris sane studiis operibusque MAVRICAV, HEISTERI aliorumque virorum incomparabilium suborta est in illo campo lux; quum vbique antea, ad multorum detrimentum, spissa caligine tectus conspiceretur. Quan-

Quantaquanta vero illa sit, multa tamen adhuc in illo parum inuestigata, inculta, neque exercitio satis subacta iacent; unde fit, vt haud raro parturientibus pariter ac soboli mors contrahatur. Cuius vero rei ratio si qua est adducenda, illa omnino non minima videtur, quod ars obstetricia in obscuris occupatur locis, eamque ob causam opus suum magna cum deliberatione aggrediendum absolueundumque requirit: praesertim vbi, ob periculosissimam foetus locationem, hic cum matre simul expirare videtur. Cuiusmodi exempla plurima MAVRICEAV a) in observationibus suis adduxit: verbi causa, quomodo ex foetus situ sit cognoscendum, vtrum sola manu, an instrumentis simul operatio sit instituenda? Quandoquidem hodie non ad veterum accedimus opinionem, qui, nulla coacti necessitate, instrumentis vsi, carnicum instar, crudelissimam plerumque matri foetuique contraxerunt mortem. Quem enim fugit sectionis Caesareae periculum? primum illud veterum, in statu etiam leuiori, refugium, quod plerumque sola enchi- resti manuali absolui potuisset. Demortuum enim

a) MAVRICEAV *Obs.* 346. 391. 394. 415. 428. 451. 757.

enim foetum per vias naturales potius, quam artificiales, euehendum esse, rectissime putat MAURICEAV *b*), cui etiam adsentit HEISTERVS *c*). Haud aliter etiam se res habet, si caput abruptum relictumque est: in quo anticipiti casu veteres instrumentis, aut forcipe, aut vinco, aut rete utebantur; quibus saepius ex improviso puerperis inferebatur laesio, qua, si leuis etiam fuerit, accedente tamen inflammatione atque gangraena, mors est parata. Haec vero omnia saepius sola manu absolui posse, ipse, indultu beneficioque viri excellentissimi celeberrimique, BOEHMERI, in alma hac Fridericiana Professoris anatomici longe dexterrimi, multoties praesens expertus sum: quippe cuius expeditissima manu caput abruptum, absque instrumentis, salua matre, extractum vidi. Eadem fere res atque disputatio esse solet *de secundinarum extractione*; cuius necessitatem alii negant *d*), alii affirmant *e*). Atqui horum sententiam istorum

b) de Sect. Caesar.

c) *Instit. Chirurg.* p. 715.

d) Hier. FABRIC. ab AQUAPENDENTE, RUYSCH. in libello de *vteri placenta*, Amstel. 1725-26.

e) HEISTER in *Instit. Chirurg.* p. III. IOI3. CELSVS, HILDANVS, MAURICEAV, DIONIS, LEPORIN.

istorum falsa opinione esse longe verio-
rem certio remque, impraesentia argumen-
tis euincere studebo, *necessariam breui*
post partum secundarum extractionem
expositurus.

§. I.

Atqui vt statim in commentationis huius
limine ipsum indicemus fontem, ex
quo secundarum extrahendarum
necessitatem deriuaturi sumus, hunc
ipsum in earundem structura atque
mutua cum vtero connexionem omnino esse quae-
rendum, locupleti argumentorum apparatu dabi-
mus demonstratum. Qua de re ipsa secundarum
indoles atque conditio ante omnia explicanda vide-
tur, vt deinceps periculosissimus status, ex neglecta
vel male adhibita earundem extractione oriundus,
declarari possit.

§. II.

Nobis autem foetum in vtero adhuc latentem
contemplantibus permulta omnino occurrunt, ad
eius nutritionem, incrementum atque vitam tuen-
dam conseruandamque ante partum perquam ne-
cessaria, quae tamen deinceps, foetu in lucem edito,
& permutato tunc sanguinis circulo, ob nouam par-
tis cuiusdam functionem, ante partum impeditam,
ipso autem inspirationis effectu sine impedimentis
coortam, longe aliam faciem naturamque sortiuntur.

tur. Adcuratius quidem in foetum adhuc latentem inquirentes, de situ eius vel naturali, vel praeternaturali, quid? quod de ipsius ratione atque conditione, diiudicare nos posse, quis dubitabit? At enim vero quum mihi minime sit animus, illa de re disputare, sed potius *necessariam breui post partum secundinarum extractionem* in praesentia exponere: meum quoque inprimis esse duxi, singula ea, quae ad foetum a primo conceptionis momento necessario requiruntur, paucis iam perlustrare.

§. III.

Quae omnia mecum reputans, & foetum pariter, atque partes connexas cum illo copulatasque paulo accuratius contemplans, quatuor in censum venire deprehendo momenta. *Primo* scilicet inquiri oportere video, qua ratione foetus, ope funiculi umbilicalis, cum tenso vasculoso ac spongioso secundinarum corpore cohaereat; *deinde* monstrandum mihi probandumque erit, quod corpus illud spatium quoddam vteri occupet, & singulari superficiei eius internae parti, mediantibus vasis, inferatur; *tum* exponendum, quod foetus propriis suis membranis circumuolutus sit, & *denique* quod hae membranae vasculoso illi corpori adfigantur, & partim superficiei sua externa internae illud applicent, partim vero immediate cum illo coniungantur, tandemque superficiei sua interna foetum, cum umbilico in liquore lymphatico natantem, inuoluant.

§. IV.

§. IV.

Omnes hae ad foetum pertinentes partes simul sumtae, constituunt *Secundinas* sensu latiori comprehensas, quia euentu naturali plerumque partum sequuntur. Quapropter operae non esse existimo pretium, de earum denominatione eiusque ratione multa facere verba, quum iam iam inter omnes, artem salutarem profitentes, constet, quid per *Secundinas* sit intelligendum. Ad me quod attinet, lubenter ad HIPPOCRATIS & GALENI sententiam accedo, utpote qui vocabulo hoc graeco, *ὑστέρα*, (CELSVS *Secundas* vocat,) aut a sequendo, hanc ipsam vasculosam atque spongiosam partem significarunt. Non igitur peruersum videtur iudicium, quod omnes solidae & fluidae partes foetum circumdantes, & cum ipso a principio statim cohaerentes, verae sint secundinae.

§. V.

Quum igitur plura deprehendantur, quae simul sumta secundinas efficiunt; de singulis quoque earum partibus differendum in praesentia mihi videtur. Quas dum intueor, video ex his partem omnium omnino maximam, quae vasculofo-spongiosum corpus dicitur (§. III. num. 1.), & quod sensu strictiori secundinae audit, constantem scilicet ex innumerabilibus arteriis, venis, vasisque lymphaticis, quae in peripheria vteri hinc atque illinc mirifice disperguntur, artificiosissime complicantur, & ope cellulosae substantiae inter se, spatiis tamen quibusdam relatis, coniunguntur, quae tan-

dem vasa apertis suis finibus terminisque, in superficie secundinarum externa patentibus, vasculis superficie vteri internae sese insinuant.

§. VI.

Quodsi itaque ad maximam hanc secundinarum partem respicias, constituunt eam vasa venosa, arteriosa atque lymphatica (§. V.). Ex anatomicis autem constat, duas deprehendi arterias vnamque venam, ab umbilicalibus ortam. Arteriarum rami multo minores, copiosiores, venisque magis intorti, nodosi ac subtiliores euadunt; quum contra venarum ramuli pauciores, adeoque maiores & crassiores arteriis conspiciuntur. Quae vasa omnia, & arteriosa, & venosa, membrana quadam, interueniente mucilaginosa humore, inuoluta, efficiunt funiculum, quem vulgo dicunt, umbilicalem: qui mediae concauae secundinarum parti adhaeret, vbi vasa serpentino tractu in peripheria disperguntur, & in ramificationes plurimas, minimosque tandem diuiduntur ramulos, immediata anastomosi *a)* gaudentes (§. IV.), postremo ad extremam partem apertis suis finibus mirifice dissipatos.

§. VII.

Venae hae iam dictae, versus placentam ex foetu progredientes, mutuo semper sibi inuicem vniuntur, atque maiores fiunt; neque mutua earum cessat coitio, donec ex omnibus vnicus magnus truncus resultarit; e quo, postquam foetus umbilicum penetravit duo minores efficiuntur rami, qui iecur
infan-

a) RUYSCHIVS & DIEMERBOECKIVS p. m. 203.

infantis ineunt, atque cauam & portae venam perforant. Quo simili etiam modo arteriae venis adiunctae, & plurimae, & minutissimae, e secundinis ad foetum progressae, simulque subinde unitae ac maiores semper factae, in duo magnos degenerant truncos; qui, postquam umbilicum praetergressi sunt, a venis separantur, & vesicae lateribus, membranae cuiusdam interuentu, inhaerentes, in ramos tenduntur, & cum arteriae iliacaе internae ramis complicantur.

§. VIII.

Quod ad ipsam nunc spectat secundinarum *crassitiem* atque *figuram*, illa omnino ex vasorum directione atque conuolutione, membranaceae substantiae ope inter se connexorum, erit diiudicanda. Siquidem vasa umbilicalia ad totam substantiam directa sunt, eamque perreptant, & tandem, plerumque mediis in secundinis, colliguntur, postquam multis ramificationibus, per ipsam eius peripheriam, in longitudinem & curuationem fuerunt dispersa: quo efficitur, vt ipsae secundinae circulares reddantur. Vteri enim superficies interna, cui adhaerent, ovalis est; hinc quoque secundinae, quia molles sunt atque flexiles, ab utero hanc desumunt figuram. Qua de causa necessario pars interna concava, externa eleuata atque conuexa deprehenditur. Quum vero plurima vasa mediis secundinis sese innectant, media quoque pars omnium crassissima euadit, quum exteriores partes minore crassitie gaudeant. At de ipsa illius *magnitudine* aliquid certi definiti non potest. Nonnulli enim embryo-

bryones habent organum perfectius paratum, quale est carnosâ vteri substantia, hinc in aliis secundinae deprehenduntur crassiores, ampliores & sanguine abundantiores, in aliis vero spongiosiores & albidiores.

§. IX.

Atque secundinae hae, siue, vt alias quoque loqui mos est, *placenta* haec *uterina* in mulieribus vnica tantum toties inueniri potest, quoties vnus tantummodo in vtero latuit foetus. Quae res vno alter sese habet, quum plures simul, eiusdem vel diuersi sexus, adsint foetus. Tunc enim plures quoque deprehendantur secundinae, necesse est. Tametsi enim, hoc ipso casu, & in foetu, & in gemellis, vnica tantum adesse communem placentam, DIEMERBROECKIUS existimat; ad illius tamen partes minime accedunt HARVAEVS, & *Regnerus de GRAAF*. Licet enim vnicae tantum atque communis placentae species hic adsit, res ipsa tamen aliter est comparata. Gemellorum enim vterque proprias habet secundinas. At enim vero quoniam interdum per membranam quandam concretæ deprehenduntur, vt easdem simplices tantummodo affirmarent, nonnulli sunt adducti. Adparet namque linea quaedam albicans, qua parte, leui manu diductione, vnica visa placenta in duas facile diuidi potest; quarum quaeuis singulari gaudet umbilicali ductu, vt WARTHON, *Regnerus de GRAAF*, & HARVAEVS existimarunt.

§. X.

Omnis omnino conceptus foetus duabus continetur

tinetur *membranis*; quarum exterior interiore durior est robustiorque, & quae binae aquis, intus contentis, vasculi loco inferuiunt, embryonisque efficiunt inuolucrum. Totum hinc ipsae foetum ambiunt, quarum una interior, altera exterior dicitur: illa, humorem continens, tenuissima est, & *Amnios* audit, id est, amiculum, quod foetum amicit & inuoluit; haec vero, quae multo maior & robustior est, *Chorion* nominatur, quod multae venae & arteriae in illo ipso sint tanquam in choro quodam congressae atque dispositae. Membrana haec totum vterum implet.

§. XI.

Quum igitur membranae illae cum vasculoso illo corpore intime sint coniunctae (§. IX.), illa autem exterior spongiosa substantia superficiem externam circumdet (§. X.), facile hinc intelligi potest secundinarum cum vtero connexio. Vterus enim est corpus quoddam ouale spongiosum, ex fibrillis vasisque sanguiferis inter se complicatis constructum, cuius substantia interna membrana quadam admodum subtili, fibrosa, magisque porosa, obducta est. Praeterea directio vasorum ita constituta est, vt arteriarum ac venarum ramuli vasorum seminalium aequae, ac abdominalium furculis, diuersimode inflectantur, atque cum illis complicantur, & sic ad internam vsque superficiem sese extendant: quorum multi cauitatem vteri ingressi, & maxime in eius fundo collecti & aperti reperiuntur. Quae de causa ipsa huius corporis spongiosi (§. II.) connexio cum vtero duplici modo considerari potest:

C

nimi-

nimirum aut per cellulofam ac fibrofam fubftanti-
am, aut per vafa inter fe immediate copulata. Quod
ad primum, intelligi nequit, quomodo & vita con-
feruari, & foetui nutrimentum porrigi, & circulus
fanguinis matris cum foetu communicari potuiffet:
hinc altera tantummodo ratio locum habet, quod
fcilicet fecundinarum vafis cum vterinis immediata
coniunctio intercedat.

§. XII.

Quae vero ita fane comparata effe debet con-
nexio, vt, fine impedimento circulationis, fanguis,
ad nutrimentum, incrementum atque conseruatio-
nem foetus fufficiens, a matre foetui adferatur, fu-
perfluus autem a foetu expedite ad matrem reduca-
tur. Quod autem fieri non potest, nifi arteriae vte-
rinae cum venis fecundinarum, & vice verfa, arctis-
fime coniunctae fint atque connexae. Quamquam
enim fanguis naturali modo ex corde per arterias
ad omnes corporis partes transfertur & rurfus per
venas ad cor regreditur, alia tamen hic per ipfam
foetus, in vtero adhuc latentis, ftructuram ratio est.
Atqui illo quidem circulo fanguis ex arteriis vteri-
nis ad fecundinas peruenire deberet. Verum enim
vero quum ex perfpecta iam circulatione fanguinis
conftet, quod in eiusmodi foetu fanguis per venam
vmbilicalem ad ipfum, per arteriam vero vmbilica-
lem ad fecundinas, & ex his demum ad vterum
transducatur, praecipue in vmbilicalium arteria-
rum ramificationes fanguis ingeratur, neceffe est.
Hinc in aprico effe puto, ramificationes arteriarum
vteri cum ramificationibus venarum in fecundinis
coniun-

coniunctas esse oportere. Quod vero praeterea sanguis e foetu per arterias adducitur, naturaliter autem ex utero per venas reducitur, arterias secundinarum cum venis uterinis connexas esse, iure meritoque coniici potest.

§. XIII.

Venarum ex duobus diuersis corporibus connexio esse non potest, quia eiusmodi impulsus tunc non sufficeret ad sanguinem e foetu ad matrem perferendum. Quod si vero arteriae tantummodo coniunctae essent, tantam resistantiam sibi oppositam haberent, quantam ex propria, naturali, & viuida vi superare non possent. Qua de causa veritas connexionis ante (§. XII.) adductae ex his quoque intelligi potest: quamquam nonnulli inueniuntur auctores, qui circulum sanguinis modo (§. XII.) descriptum in dubium vocant, disceptantes, vtrum sanguis ex sua natura indicato modo circumagatur, an subtiliores eiusdem partes, relictis crassioribus, exhalent, atque per secundinas ad foetum penetrant? Quapropter sanguinis motum, in foetu ab impulsu sanguinis materni dependentem, negarunt, & quidem his de causis:

Primo, quia in defunctis matribus foetus adhuc latens per tempus quoddam vitam agere possit.

Secundo, quod ob teneritudinem membranae arteriosae eiusque vasorum diametrum summe angustum nulli globuli sanguinei ad foetum transire possent; ob quam teneritudinem

Tertio, immediata vasorum umbilicalium connexio cum vterinis impossibilis esset, quia cauitates in vtero satis amplae, & e contrario in arteriofa tunica, secundinas inuolvente, maxime subtiles essent.

Quarto, quod putrefacto umbilico, ex diuersis causis, vbi secundinae adhaerent, foetum viuum in lucem editum fuisse constat, id quod tamen fieri non possit, si secundinae cum vtero connexae essent, &

Quinto, quod foetus absque funiculo umbilicali nutriri possit, quia in casu praeternaturali, illo disrupto, tamen sit educus.

§. XIV.

Equidem magno argumentorum apparatu ad has reiiciendas oppositiones uti possem, nisi ipsa tractationis spatiique admodum angusti ratio breuem me esse iuberet. Quod vero ad *primum* attinet momentum, lubenter id totum concedo, & saluam tamen video thesin meam de immediata secundinarum cum vtero copulatione. Inuenimus enim saepius foetus, ex vtero exsectos, defunctis iam aliquot horis ante, matribus superstites. Sed falsi aliquid hic coniectura format, si calor innatus eiusque vita a matre profuerent, emortua hac infantem quoque illico extinctum iri arbitrata. Siquidem longe aliter haec res se habet accuratius inuestigata. Foetus enim vita propria fruitur, habetque arterias pulsantes, & sanguine ac spiritibus plenas; quae
vita

vita a vi ipsius viuuda naturalique, & motu cordis, enatoque inde motu arteriarum dependet: appropinquante enim interitu partes subordinatae prius languent & refrigescunt, quam principales, ideoque cor vltimo omnium deficit. Quando igitur vita foetus a matre dependeret, sanguis ipsius foetus calorem primo amitteret, & muneri suo fieret idoneus, vtpote ab vtero deriuatus; quum & ipse vterus, prius corde, omni vitali calore destituatur. *Secundum* argumentum facile ex eruditissimorum anatomicorum experimentis atque iniectionibus refutatur. Teste enim *Regnero de GRAAF* illud argumentum non firmo stare talo cognoscimus: quae eadem sententia, certis rationibus demonstrata, *tertium* quoque argumentum infringit. *Quartum* vero iure meritoque in dubium vocari potest, quod foetus nimirum cum putrescentibus funiculo atque secundinis in lucem editus sit; quandoquidem quiuis, artem salutarem callens, facile huius rei impossibilitatem cognoscere potest. Putrefactio enim fieri non potest, nisi inflammatio antecedar: quae porro pars inflammata non, nisi stagnatio processerit, inflammatur. Hinc ante putrefactionem inflammatio cum praegressa stagnatione sanguinis in funiculo vmbilicali adfuerit, necesse est. Qua praesente commercium sanguinis in foetu cum vtero plane tollitur: sublato autem illo, tollitur etiam ipsa vita. Exstant enim exempla, vbi foetus, ob praeternaturalem funiculi in utero circumuolutionem, ligaturae similem, demortuus fuit deprehensus. Cui euentui nulla alia subfuit ratio, quam quod illa

conuolutione atque constrictione praesente, circulus sanguinis foetus, cum materni sanguinis motu communis, sufflaminatus est, foetusque, ob diuersos exinde ortos effectus, vitam amisit. Saepius etiam secundinae sanguine repletae, cum funiculo subuiridescente, vna cum foetu simul educuntur: illa autem mollis substantia & viridescens serosa pars minime gentium putrefactio dici potest, siquidem potius certissimum humorum in matre corruptorum signum est, qui noxios, imo periculosos morbos producant. Neque etiam locum inuenire possimus, vbi materia quaedam purulenta ex infecta uteri aut secundinarum parte, absque dilaceratione membranarum foetus, profluere, & absque connectione vasorum e matre sanguis ad foetum peruenire possit. Tametsi etiam venae quidem nodos aliquot siue varices, quasi vesiculas sanguine plenas, obtinent, tantum tamen abest, vt ad negandam hanc ipsam secundinarum cum utero coniunctionem aliquid faciant, vt potius ideo a natura sint constituti nodi, ne sanguis in foetum confertim resuat. Quid? quod eam ob causam instante partu perfectionem acquirunt: vt imperfecti autem circulum minuere non valent; quod etiam interdum de circumuolutione valet. Ad vltimum satis inconueniens argumentum quod spectat, haud equidem funiculo disrupto interdum foetum educi negamus: disruptio autem haec plerumque sub ipsa eductione accidit; alias enim viuus esse non posset foetus, siquidem, neglecta funiculi post partum ligatura, per impulsum cordis atque arteriarum sanguis effluit,

fluit, & foetus eneruatur, immo vita penitus priuatur b).

§. XVI.

Has, & experientiae, & demonstrationum idonearum verissimis argumentis extra omnem dubitationis aleam positas rationes, experimenta quaedam, ab experientissimis viris tam in hominibus, quam ceteris animalibus instituta, magis magisque confirmant. Sic enim exercitatissimus COWPERVS arteriae umbilicalis foetus cuiusdam, cum vtero adhuc coniuncti, iniectionem cum mercurio viuo instituit; quo facto ramificationes detexit, quae venis vteri insertae fuerunt. VIEUSSENIUS canis praegnantis arteriam quandam mercurio viuo repleuit, obseruauitque mercurium viuum embryonum corpora penetrasse. Porro etiam MERY mentionem facit praegnantis per octo iam menses foeminae, ex lapsu quodam fatali defunctae, vbi, absoluta abdominis dissectione, in eius cauitatibus magna sanguinis extrauafati copia, vterus vero cum secundinis adhuc aliqua ex parte connexus foetusque exsanguis inuentus est. Quibus omnibus, instar omnium futurum adiiciam illustrem celebratissimumque Anatomicum, HEISTERVM, qui, spectantibus permultis viris doctissimis, subiectum quoddam, binos foetus gerens, dissecuit: quorum vnus viuus editus est, alter vero, ob summam vteri haemorrhagiam, cum matre simul exspirauit; cuius dissecta vasa sanguis

b) Vid. BURCHARTI Dissert. sub Praef. Excellent. BOEHMERI, de necessaria funiculi umbilicalis deligatione, anno 1745. Halae nostrae ventilata.

sanguine vacua, in vtero vero secundinas viuentis separatas, alterius autem demortui vtero adhuc per vasa adhaerentes deprehendit.

§. XVII.

Quibus omnibus iam explicatis necessitatem copulationis secundinarum cum vtero facile diiudicari posse, non dubitamus, postquam exposita secundinarum structura (§. IV. VI. & IX.), earundemque connexio cum foetu, ope vasorum, indicata (§. VII.), vterique etiam structura descripta (§. XI.), coniunctioque eiusdem cum secundinis demonstrata (§. XII.), & ipsa argumenta, illam destruentia (§. XIII.), partim ipsa ratione & auctoritate virorum perspicacissimorum (§. XIV.), partim experientia (§. XV.) testimoniisque virorum itidem doctissimorum, hanc cohaesionis veritatem confirmantium (§. XVI.), sunt refutata. Quibus consideratis sanguinis, & matris, & foetus, per vasa commercium cognosci potest: quod nimirum ille vitalis humor ex arteriis vterinis per venas vmbilicales ad foetum perueniat, & inuerso ordine ex arteriis vmbilicalibus in venas refluat vterinas (§. XII.). Ex qua sanguinis circulatione ipse foetus tam nutrimentum, quam incrementum desumit (§. citat.). Placentae enim vsus verum in eo consistere iudicamus, quod vmbilicalia vasa fulcit & idoneum foetui alimentum praeparat: vnde & grauidae, quibus in vtero placenta est, alimentum ad spongiosam hanc & carnosam substantiam demittunt, & per vteri vasa, foetui suppeditant. Ex quo etiam contingere solet, vt embryonibus victus aut purus, aut illaudabilis gerra-

geratur; prout matres sanguinem bene maleue constitutum habent, & cibo probo aut improbo fuerint vsae.

§. XVIII.

Atqui horum omnium explicationem ideo praemisimus, vt, exposita secundinarum, partiumque coniunctarum structura, confirmataque huius connexionis cum vtero vtilitate, rationes habeamus locupletissimas, ex quibus in aprico poni possit, cur ex relictis post partum secundinis noxii plerumque effectus sint expectandi: *noxii* ideo merito appellandi, quia illis neglectis ac relictis maximum periculum oriri videmus, licet alioquin omne partus negotium vel maxime fuerit in vado.

§. XIX.

Secundinas, resecto foetus funiculo vmbilicali, prorsus esse inutiles, immo perniciosissimas, extra omnem dubitationis aleam est positum. Quod igitur ampliori argumentatione minime indigere iudico, quum ex iis, quae antea dicta sunt, pateat, commutatam sanguinis circulationem, victumque longe alium, quam quo vsus est foetus, in vtero adhuc latens, oriri post partum, eamque partem, quae cessat circulus ad foetum directus, necessario putrescere: id quod non modo vtero magnam perniciem, verum etiam totius corporis humoribus eandem attrahere potest corruptionem.

§. XX.

Porro autem accuratius intuiti motus, ad partum efficiendum necessarios,prehendimus eos

D

elasti-

elasticitate vteri eiusque vi viuida atque efficaci produci, quae insignis efficacitas potissimum contractione in fundo vteri conspicua manifestatur, diuersosque admittit gradus. Interdum enim remittit, mox recedit & continuatur, donec ea omnia, quae vterum ad naturalem contractionem stimulant, eiecta sint atque remota: qui efficaces motus *dolores vterini* dicuntur. Tendunt itaque illi modo indicato ad expellenda ea, quae in vtero adhuc residua deprehenduntur, eumque, pro ratione corporis extendentis, in certa quadam extensione conseruant. Motuum autem varietate successiue in naturali partu perficitur foetus expulsio, & inter illos non modo separatio secundinarum antea firmiter adhaerentium contingit, sed etiam ad ipsum partum ingens inde resultat adiumentum.

§. XXI.

Saepe tamen numero accidere deprehendimus, partim sub facili celerique partus naturalis euentu, quum successiua secundinarum separatio fieri non potuit, partim vero & saepissime sub inordinario foetus situ, secundinas adeo firmiter fuisse adhaesas, vt via consueta modoque recepto arripi minus potuerint, sed in vtero fuerint relictæ. Inde fit, vt, quod ad primum attinet, puerpera, salua atque incolumis antea visa, mox in summum vitae discrimen perueniat; alter vero status ideo fit paulo tolerabilior, quum iure meritoque ii, qui maximum in obstetricando perficere potuerunt negotium, callere quoque existimandi sint artem, modo non ordinario atque consueto, sed artificiose arripiendi

piendi secundinas cunctaque ratione optima perficiendi.

§. XXII.

Secundinarum vero diuersam si spectamus rationem, quatenus illae modo sunt solutae, modo firmiter adhaerent; inquirendum omnino antea est, cui potissimum vteri parti in quavis partus conditione adfixae sint: ad quod pro diuersa rei ratione responderi potest. Inuenimus enim illas, sub ordinario foetus situ, vteri fundo annexas, & partu iam peracto saepius vel sua sponte solutas, vel ita comparatas, vt facillimo negotio auelli extrahique possint, raro vero accretas adnatasque. E contrario, in partu praeternaturali situque foetus peruerso, easdem modo superiori, nunquam tamen mediae vteri parti, modo lateri, nunc anteriori, nunc posteriori, nunc vero ostio vteri adiacere & adhaerere videmus.

§. XXIII.

Porro quoque haud difficile est cognitu, qua ratione fieri possit, vt secundinae omni superficiei interiori vteri adhaereant: quum ex ante disputatis pateat, vterum magna vasorum multitudine constare, ipsamque horum copulationem cum secundinis, partim per cellulosam substantiam, partim immediata coniunctione diuersi generis vasorum constitui. Vbicunque igitur, facta conceptione, fibrillae exteriori ouuli superficiei annexae, ipsaque vasa capillaria, vasa vteri, pro ipsius ratione,prehendunt, sequitur ipsa coniunctio, &, pro gradu extensionis eius, ipsorum commutatio. Plurima autem

vafa deprehenduntur in fundo vteri; qua de re huic maxime adhaerent secundinae. Ex quibus tamen concludendum non est, eas necessario hic, nec alio loco, esse posse adfixas. Quamquam enim vterus, quoad reliquam superficiem, non adeo abundat vasis, quam in ipsius fundo, adsunt tamen in vniuersa illius superficie quaedam, quae ita comparata sunt, vt cum secundinis complicari, ideoque a spongiosa horum locorum tunica firmari possint.

§. XXIV.

Amplius vero demonstrandum mihi est, cur secundinae, pro diuersitate partus, modo magis, modo minus, & plerumque nulla ex parte adnatae inueniantur. Ad alimentum in vtero foetui comparandum porrigendumque requiritur necessario, vt secundinae in matre genitrice cum ipso vtero copulatae, & vt ita dicam, adnatae sint; interim tamen illa separatio, breui post partum, naturali modo fiat necesse est. Atque licet etiam relictæ secundinae plerumque adnatae dicantur, (quod fieri saepe posse non negamus): maxima tamen eius rei incertitia palam subest, si inter obstetricandum propter adhaesionem, relictæ fuerint secundinae.

§. XXV.

Quodsi itaque accidat, vt secundinae in fundo vteri acriter sint adstrictæ, eo in loco adhaesionem esse deprehendi potest, quo maxima ab illo adhiberi percipitur vis. Constituit autem illum locum, secundum RUYSCHIVM, musculosâ substantia, & cognoscimus in illa, durante adhuc grauiditate, satis distincte conspicuas ac inordinate flexas fibrillas carnosas;

nosas; quarum virtute vteri contractio potissimum producitur, secundinae successiue separantur, cum foeta extruduntur &, sub situ foetus vterique perpendiculari, expellens actio in secundinas, medio fundo adfixas, in omni parte vteri pari modo exercetur.

§. XXVI.

At enim vero si secundinae non omnimode ab hoc fundo medio firmiter tenentur, aut forte accidens partus admodum repentinus vicissitudine dolorum successiue euenturam secundinarum separationem impedit, aut si ipsae secundinae, vel ex parte, vel totae extra hos terminos deprehenduntur, quum alii parti sese inseruerint, tunc partim substantia musculosa, ante descripta (§. XXV.), tantum auxilium praebere non potest, quantum ad separationem requiritur; partim vero latus illud, cui adhaerent secundinae, ob maiorem sanguinis atque humorum adfluxum necessario magis extenuatur crassiusque redditur; vnde aequilibrium motuum & fundi vteri, vinculis elasticis obfirmati, aliquo modo aufertur, simulque situs praeternaturalis partim vteri, partim foetus producitur.

§. XXVII.

Inquirentibus igitur nobis, vtrum secundinae in vtero relictae minus noxae sint, an perniciosissimum periculosissimumque statum adferant, primo distinguendi sunt casus causaeque retentionis, deinceps vero ipsa res accuratius est ponderanda, cui tandum omne praeiudicium, adhibendaque attentio practica; ne, vt saepius fieri solet, futilibus argu-

mentis in medium productis, secundinas sine omni periculo, non modo per aliquot dies, sed totas hebdomades, quid? quod menses in utero latere possent, affirmemus. Siquidem tristissima experientia saepius testata fuit, quod relictas & putrefactas secundinas uteri inflammatio aliaque mala, hinc necessario orta, sint insequuta.

§. XXVIII.

Plures autem post partum huiusmodi casus accidere possunt: quippe tunc secundinae vel separatae sunt, vel adhuc adhaerent. Prior si adfuerit status, ut illae relinquuntur, causa tunc latet vel in infecitiam eorum, qui dextre arripere secundinas non didicerunt, vel in ipso utero, cuius interdum repentina quaedam spastica superuenit contractio, nonnunquam, dum vel continuatur, vel adaugetur, teste RUYSCHIO, tristem mortis euentum productura. Quod si vero secundinae cum utero adhuc sunt coniunctae, illa ipsa coniunctio vel in omnibus, vel in quibusdam tantum partibus esse potest. Unde, si tunc separatio negligitur, relictas secundinas magnum quoque excitant periculum; quamquam subsequens status non idem, sed, pro ratione puerperae, diuersus esse solet.

§. XXIX.

Minime autem boni aliquid euentus sperari posse, sed pro rerum praesentium conditione maius minusue contrahi periculum, si secundinae retinentur, sequentibus idoneis rationibus euincere conabor. Impedimenta scilicet dantur graviora, quominus uterus, quod tamen post partum requiritur, denuo

denuo contrahi possit. Cuiusmodi corpora quamdiu in utero adhuc sunt relicta; tam diu commotiones vehementissimae durant: ad quas producendas secundinae, iam a foetu separatae, tanquam corpus inutile & alienum, continuo uterum irritant excitantque. Qui vero motus continui, licet ab initio sint sine effectu, sensim tamen utero comparant inflammationem, tandem febris inflammatoriae sodalio auctam. Nisi enim uterus, ab omni materia aliena liberatus, ad aequalem ex omni parte contractionem aptus est redditus, facile in illo oritur, & quidem vehementissimis cum doloribus, febris inflammatoria: quae tamen perniciosa in vniuersum omnis manu opportunissime adhibita caueri prohiberi que potest.

§. XXX.

Relictas etiam secundinas vel haemorrhagiam, vel suppressionem lochiorum insequi videas. Prior necessario hinc proficiscitur, si vasa patent, quae impedita contractione claudi non possunt. Tunc enim omne auxilium internum frustra adhibetur; quum e contrario illa medendi ratio, qua corpus inutile amouetur, & hinc requisita atque necessaria contractio restituitur, maximam adfert utilitatem. Siquidem vasa tunc ordinarie claudi possunt, simulque exinde perniciosissima eiusmodi haemorrhagia remouetur. Contra ea vero lochiorum suppressio producit, quod, propter concretionem inter secundinas atque uterum, loco necessarii defluxus, stagnatio sanguinis exinde oritur, prima repentinae celeriter in maius crescentis inflammationis causa.

§. XXXI.

§. XXXI. *Ex rationibus tandem physicis pariter atque experientia constat, relictas secundinas in calidissimo suo receptaculo mox putrefieri: quo facto interdum febris putrescens atque mortifera accedit. Unde facile iudicari potest, vterum non modo corruptione affici, sed etiam totam ipsam massam sanguinis, humorumque omnium, hac ipsa imbui, & in eandem commotionem putrescentem perducere. Quibus omnibus sic comparatis tantum abest, ut puerpera hinc vires animumque denuo sumat, ut potius post partum magis debilitetur. Relictis itaque secundinis, ipsam puerperam ex imprudentia succumbere, saltem maximae infirmitati atque summo periculo tradi, quis est, qui dubitet?*

§. XXXII.

At vero pro ipsa varia symptomatum conditione ipsa quoque varia est virium defectio. Sunt vero illa continui dolores, spasmi, pressio abdominis, haemorrhagia, suppressus aut saltem ex parte impeditus lochiorum fluxus, somnus deficiens, anxietas, syncope, motus febriles, quid? quod ipsa febris, cum pulsū modo contracto, modo debili celebrique, capitis dolores, prostratus appetitus, sitis infatigabilis, conatus vomendi, ipsique vomitus. Sic ubi vero, praesente febre inflammatoria, acciderit, ut, quae iam iam sunt deglutita, sine magna virium contentione virulenta bile mixta denuo euomerentur, dolor autem antea vehementissimus statim remitteret, abdomen intumesceret, febris permaneret, & cum omnium virium prostratione, deliquis animi,

animi, & refrigeratione extremitatum, motus conuulsiui orirentur: omnia haec indicia sunt certissima mortis paulo post subsequuturæ; dum inflammatio vteri in sphacelum abit, totiquè corpori adfert corruptionem. Quorum symptomatum magna sane obseruatur varietas, quae plerumque tristi terminantur euentu, qui primis statim diebus vel in haemorrhagiam desinit, vel, crescente inflammatione, in gangraenam. Quodsi vero nonnunquam febris atque inflammatio celeriter augetur, tunc eiusmodi effectus noxii vsque ad diem decimum quartum vel vicesimum primum perdurant: nisi forsitan praeterlapso die septimo & nono maligna superueniat febris, vitae finem constitutura.

§. XXXIII.

Naturales vteri motus secundinas quidem saepius amouere valent, ita, vt illae, interdum diei noctisque spatio, priusquam in purredinem abeunt, illorum motuum auxilio extrudantur, si quidem non amplius fuerint adnexae. Simul vero, ac praesupponas, secundinas antea auelli debere, id partim maius temporis spatium exigit, partim maioribus cum doloribus & ipsa coniunctum est suppuratione, qua separandae sunt secundinae. Rebus ita constitutis, inflammatione necessario requisita, saepius accidit, vt secundinae vel totae, vel in partes disruptae, die quarto, aut septimo, aut decimo quarto, aut diutius adhuc, maximo cum vitae periculo separentur. Relinquitur quoque saepissime pars quaedam secundinarum firmiter vtero adnexa; cuiusmodi exemplum me conspexisse ipse memini in demonstrationibus

IVXXX
E anato-

anatomicis Viri Excellentissimi & hac in re versatissimi, BOEHMERI, quum in muliere quadam, mense post partum praeterlapso demortua, omnis vterus adhuc obtumescens inflammatusque conspiceretur, sola parte vteri, cui eiusmodi portiuncula adhaeserat, penitus in sphacelum conuersa.

§. XXXIV.

Quodsi accidat interdum, vt secundinae relictae tempestiue amotae sint, puerpera tamen nondum extra omne periculum posita censenda est, quod imprimis labor, antea in hac re occupatus, saepius dolore continuo, & retenta necessaria expurgatione, magnam sanguinis commotionem febrilemque ardorem cum malignis purpuris producere solet. Ex quibus luculenter apparet, puerperis hoc ipso eximios dolores allatos, quid? quod vitae discrimen esse contractum. Eadem vere ratione res comparata est cum parte secundinarum relictis, aut relictis membranarum particulis.

§. XXXV.

Omnia itaque haecenus exposita rite contemplaturus, rebus sic constitutis nequaquam ab internis medicamentis omne expectari posse auxilium, facillime perspiciet. Sub partu quidem imperfecto motus vteri naturales sine magno discrimine relictas secundinas extrudere possunt: quem eundem effectum tunc quoque itidem a medicamentis internis expectaueris; quoniam eo temporis puncto secundinae neutiquam tanta firmitate vtero adhaerent, quanta sub partu tempestino atque perfecto.

§. XXXVI.

§. XXXVI.

Dantur itaque & externa, & interna secundinarum amouendarum remedia: illa requirunt enchiresin peculiarem, haec vero medicamenta. Nunquam vero sine summa necessitate remedia interna adhibenda sunt, dum enchiresis, statim ab initio & tempestive adhibita, celerrimum pariter, ac tutissimum adfert auxilium, quo maximis doloribus casibusque periculosis optime brevissimeque mederi possis. Rebus enim sic constitutis sola singulari quadam naturae bonitate minime nitendum est: quoniam foetus exclusionem, ob indolem harum partium elasticam, constrictio uteri sequitur, ex qua secundinarum putrefactio facile oriri solet. Accedat igitur, necesse est, ad intimiorem partium cognitionem maior quaedam cautio, & ante operationem exquisitior totius conditionis, in qua & foetus, & puerpera sunt, investigatio. Quo in opere nulla adhibenda est vis; qua ab obstetricibus male informatis secundinae saepius disrumpuntur, & haemorrhagiae excitantur periculosissimae: non sine insigni summae harum rerum incitiae documento.

S. D. G.

E 2

NOBI.

NOBILISSIMO DOCTISSIMOQUE
CANDIDATO

S. P. D.

PRAESES.

*Quo antiquius iam obstetriciam artem, tanquam Chir-
urgiae particulam, Medici sibi vindicarunt, & quo
iniustius deinceps eiusdem exercitatio paene ad solas rediit
mulieres, plerumque audacia atque inscitia magis, quam
scientia atque dexteritate insignes: eo maiores ampliores-
que merentur laudes ii Medicorum, qui hanc quoque medi-
cinae partem suae curae demandatam existimant, neque,
scubi opportuna se obtulerit occasio, miseris puerperis obstre-
trices admouere manus recusant. Quorum ex numero TE
quoque, NOBILISSIME CANDIDATE, partim iam
fuisse, partim in posterum fore, luculenter satis TVA decla-
rat Dissertatio sollemnis, TVO, quod in prouerbio aiunt,
Marte elaborata. Quod idem singulare profectum TVO-
RVM, in re medica acquisitorum, specimen prolixam illam
spem atque expectationem, quam mihi ceterisque celeberrimis
Academiae nostrae Professoribus, quorum praelectioni-
bus assidua diligentia indefessoque studio interfuisti, locu-
pletissime iniecerat, abunde confirmauit. Proinde fieri non
potest, quin, exquisita huiusmodi eruditione ornatus, sum-
misque nostrae scientiae honoribus auctus, quocumque TE
TVA vocauerint fata, res TVAS, & in TVI nominis bono-
rem, & in aliorum, aegrotantium imprimis, salutem emolu-
mentumque felicissime sis acturus, simulque mei, quippe TE
optimis prolixaeque conceptis votis prosequentis, gratissi-
mam memoriam sis conseruaturus. Vale. Dab. Halae, d.
VII. Calendar. Augusti, MDCCCLVII.*

PRAE-

* * *

PRAENOBLISSIMO ERVDITISSIMOQVE
SVMMORVM HONORVM MEDICORVM
CANDIDATO

S. P. D.

PETRVS IMMANVEL HARTMANN,
MEDICINAE DOCTOR, ACADEMIARVMQVE, CAESAREAE NA-
TYRAE CVRIOSORVM, ET ELECTORAL. MOGVNTINO-
ERFVRTENSIS SCIENT. VTILIVM SODALIS.

Quo tenuior inter Medicos eorum numerus esse solet, quibus non satis est, eam callere scientiam, quae medicamentis morbos tollit, sed qui eam quoque medicinae partem, quae manu medetur, maxime omnino dignam aestimant, cui addiscendae exquisitam nauent operam: eo maioribus erectior eorum indoles laudibus extolli meretur, qui, quum ultra Medicorum vulgus sapere volunt, non solum utriusque vniuersae medicinae, tam medicamentis, quam manu sananti, omne consecrant studium, sed eam quoque inprimis artis chirurgicae partem, quae obstetricibus manibus puerperarum nisus laboresque subleuat, frequentibus exercitiis familiarem sibi reddere student; aequale operae pretium facturi sibi visi, si nascituri nascentisque hominis pariter, ac nati iam atque adulti vitam sanitatemque, quomodocunque possent, curiose tuerentur. Quorum numero, quum & TV, PRAECLARISSIME AMICE, sis accensendus, eo prolixius de honoribus summis medicis, TIBI mox conferendis, laetor, quo certius exinde noui, amplissimum in celeberrima hac Fridericiana Medicorum ordinem nemini hanc supremam dignitatem conferre potuisse TE digniori. Namque, ut omittam, TE Helmstadii quoque per quoddam tempus interuallum a celeberrimorum virorum, HEISTERI atque FABRICII, ore pependisse: id omnino me silentio praeterire non

E 3 opor.

oportet, quod Halae nostrae singulos illustres excellentissimosque artis nostrae doctores, omnem scientiae medicae ambitum doctissimis praelectionibus illustrantes, diligentissime audiisti, & ad haec, duce imprimis viro exercitatissimo, BOEHMERO, aliquot exercendae artis obstetriciae cepisti experimenta. His ergo multiplicis scientiae medicae ornamentis instructus, insuperque supremo eiusdem honore, tanquam virtutis & industriae praemio, mactus, numerosa in posterum laborum TVORVM pretia copeesses, in TVI gloriam felicitatemque, plurimorumque aegrotantium solatium redundatura. Quod superest, si me porro eo habebis loco, quo singulos habere soles amicos TVOS, nihil certe facturus es, quod magis cum animi mei conveniat voluntate. Vale. Scrib. Halae, d. XXIV. Iulii MDCCCLVII.

Ecce! Triumphus adest, dignaque labore Corona
 Laurea, quae redimit tempora Amice TVA.
 Ardua iam referare paras, & scandere Tempa
 Virtutis, superans limina Victor ouans.
 Fama volat, meritasque TVAS annuntiat orbi
 Laudes, quas referunt aequora, saltus, agri.
 Iam fugiant morbi, macies turpisque podagra,
 Pallidus & languor quotquot abeste procul
 Summus honor profit! quem iam tibi tradit Apollo,
 Quaeuis eueniant fausta simulque precor.

Ludouicus Ehrentreich Christoph Mieg,
 Regius in supremo, quod cursus publicos dirigit,
 Collegio, expediendarum rerum Secretarius.

Wann Aesclepiades von einem Arzte spricht,
 So schreibt er, jeder Arzt ist dazu höchst verpflichtet,
 Erets sicher, angenehm und niemals zu verweilen,
 Nur jederzeit geschwind zu helfen und zu heilen.

Dies

Dies, Bruder! wünsch ich Dir, da Dich Hygea liebt,
Die Dir den Doctor-Hut iesz zur Belohnung giebt,
Der Himmel gebe Dir Kraft, Segen, Heil und Glücke,
Und stärke Deinen Muth bey niedrigen Geschicke.
Dein Angedencken wird hier unverweslich seyn,
Schließ nur in Deine Brust den besten Bruder ein;
Du eilst so schnell von uns, drum laß Dir dies gefallen,
Hat Dich das Glück entfernt so denck an uns vor allen.

D. Johann Philipp Kottz,

Medicinae Practicus in Giesleben,
der Graffschaft Mansfeld.

Freund, Bruder, welchen unsre Seele
So sehr als wie sich selber liebt,
Erlaube, daß sie nichts verhele,
Was Dir das Herze übergiebt.
Hier folgt ein Wunsch aus reinem Triebe,
Den iesz die Pflicht von uns begehrt,
Wann man dergleichen schuldig bliebe,
Wir wären doppelt Strafe werth.

Das Feld reicht uns mit frohen Blicken,
Nach Hoffnung, das vermehrte Gut,
Dir schenckt Apollo, mit Entzücken,
Den längst verdienten Doctor-Hut.
Aus beyden wollen wir die Lehre,
Zu unsern eignen Vorthheil ziehn,
Erwünschtes Glück und wahre Ehre,
Erfordern Arbeit und Bemühn.

Dir aber wünschen wir viel Segen,
Zu Deinen frohen Ehrentag,
GÖTT gebe, daß auf Deinen Wegen,
Das Glück Dich stets begleiten mag.

Das

Das, was Du einst den Kranken giebest,
Vertreibe stets des Todes-Gift.
Gedenk an alle die Du liebest,
Und auch an diese Unterschrift.

M. S. R. geb. H.

N. J. H.

C. W. Kottb,

dirigir. Bürgermeister und Rathmann
zu Neuwarp in Vor-Pommern.

Monsieur,

J'ai tout sujet de prendre le plus grand plaisir à une circonstance aussi intéressante pour vous & pour vos amis sinceres, que l'est celle de la nouvelle, que je viens d'apprendre, du bonnet doctoral, qu'on vous a destiné, MONSIEUR, & dont vous allés être honoré pour juste recompense de vos veilles & de VOTRE application, & pour être par là plus à meme de jouir de fruits d'un profond savoir & d'une experience soutenuë par la solidité des connoissances, que vous avés déjà acquises. Voilà donc, MONSIEUR, réunies dans VOTRE chere Personne les qualités les plus propres pour former un Medecin habile, & un tel, qui puisse sous les auspices de Dieu esperer un heureux succès de ses conseils & de ses remedes. Je souhaite de tout mon coeur, que VOTRE bonheur n'égalé pas seulement, mais qu'il surpasse meme celui de MESSIEURS vos FRERES, à fin de pouvoir accomplir parfaitement l'esperance des VOTRES & la joie, qu'ils auront lieu de sentir à la vuë d'une famille solidement placée. Au reste je vous embrasse, MONSIEUR, en me flattant, que vous me conserverés toujours vos bonnes grâces, & j'ai l'honneur d'être avec un attachement à toute épreuve,

Monsieur,

Votre

à Halle ce 25 Juillet
1757.

très-humble & très-obeissant serviteur,
Chrétien Frédéric Schütze,
de Neuwarp en Pomeranie, Etudiant en Droits.

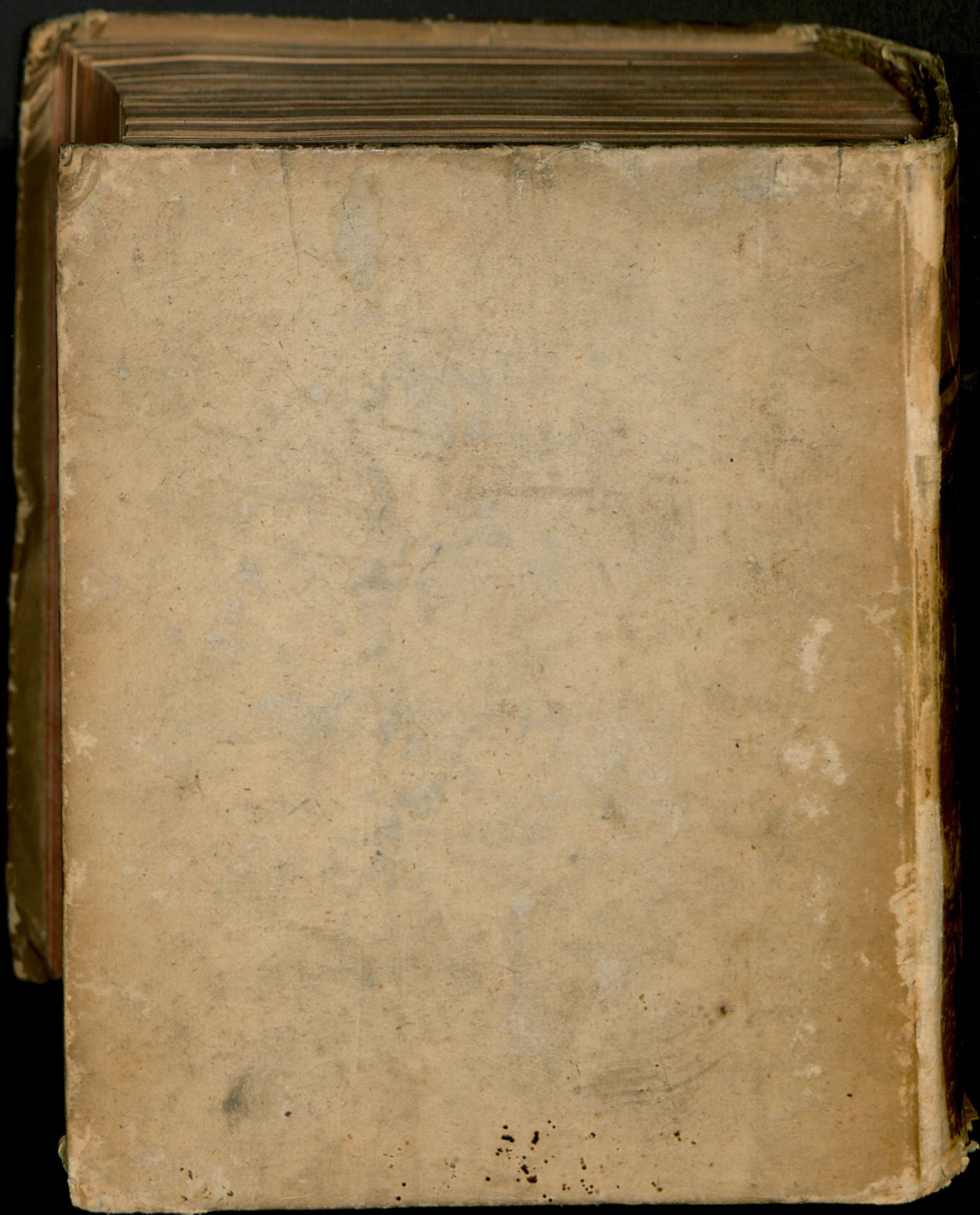

01 A 6602

ULB Halle
002 932 512

3

DISSERTATIO INAUGVRALIS MEDICO-ANATOMICA
 DE
NECESSARIA
 BREVI POST PARTVM
SECVNDINARVM EXTRACTIONE

QVAM
 SVB AVSPICIIS SVMMI NVMINIS
 ET
 CONSENSV GRATIOSAE FACVLTATIS MEDICAE
 P R A E S I D E

VIRO ILLVSTRI, EXCELLENTISSIMO ET EXPERIENTISSIMO
D. ANDREA ELIA BÜCHNERO

SACRI ROMANI IMPERII NOBILI,
 POTENTISSIMI PRVSSIAE REGIS A CONSILII INTIMIS,
 MEDICINAE ET PHILOSOPHIAE NATVRALIS PROFESS. PVBL. ORDINARIO,
 IMPERIALIS ACADEMIAE NATVRAE CVRIOSOR. PRAESIDE
 ET COMITE PALATINO CAESAREO,
 FACVLTATIS MEDIC. H. T. DECANO SPECTATISSIMO,

PRO GRADV DOCTORIS
 SVMMISQVE IN MEDICINA HONORIBVS AC PRIVILEGIIS
 DOCTORALIBVS RITE CONSEQVENDIS

AD D. XXX. IVLII, A. S. R. MDCCCXVII.
 IN ALMA REGIA FRIDERICIANA

PVBlice DEFENDET
 AVCTOR
FRIDERICVS GOTTHILFF ROTTH
 HALENS. MAGDEBVRG.

LITTERIS HENDELIANIS.

